E DREJTA FINANCIARE

Të dhëna bazike të lëndës	
Njësia akademike:	Fakulteti i Shkencave të Jetës dhe Mjedisit
Titulli i lëndës:	E drejta financiare
Programi:	Menaxhim në Agrobiznes
Niveli:	Master (MSc)
Statusi lëndës:	Zgjedhore (Z)
Viti i studimeve:	Viti 1 / Semestri 2
Numri i orëve në javë:	2 + 1
Vlera në kredi – ECTS:	5 ECTS
Koha / lokacioni:	Do të shpallet
Mësimdhënësi i lëndës:	Prof. Asoc. Dr. Berat Aqifi
Të dhënat kontaktuese:	berat.aqifi@uni-prizren.com
Përshkrimi i lëndës:	Ky kurs u ofron studentëve kuptimin e veprimtarive financiare të shtetit dhe personave të tjerë juridik të së drejtës publike – kolektiviteteve juridiko-publike të cilave me Kushtetutë, ligj dhe akte të tjera nënligjore u është besuar të kryejnë veprimtari të këtilla. E drejta financiare studion tërësinë e normave juridike me anë të të cilave rregullohet problemi i mbledhjes, ndarjes dhe shpenzimit të mjeteve publike nga ana e shtetit. Kursi i kushton rëndësi mekanizmit të mbledhjes, ndarjes dhe shpenzimit të mjeteve financiare si dhe harmonizimit dhe planifikimit të të hyrave dhe shpenzimeve në kuader të ekonomisë financiare e cila fillon mbi bazën e institucioneve të financave publike.
Qëllimi i lëndës:	Qëllimi i kësaj lënde konsiston në dhënien e mundësisë që studentët të kuptojnë sa më mirë fushën e të drejtës finaciare. Lënda, E Drejta Financiare, ofron njohuri të përgjithshme teorike dhe praktike mbi veprimtarinë financiare të shtetit dhe të institucioneve të tjera juridiko- publike, të cilave u është besuar detyra e plotësimit të nevojave të caktuara shoqërore. E Drejta Financiare jep përgjigje për tri çështje madhore si: sa dhe prej kujt duhet të mbidhen mjetet financiare për financimin e shpenzimeve shtetërore; si duhet bërë shpërndarjen e mjeteve financiare në disa subjekte dhe për disa qëllime; si dhe si të shpenzohen këto mjete ashtu që të realizohen në mënyrë sa më optimale detyrat nga kompetencat e shtetit.
Rezultatet e të nxënit:	Pas përfundimit të kësaj lënde studentët do të: ▪ Aftësi teorike dhe praktike për veprimtarinë financiare të shtetit dhe institucioneve të tjera juridiko-publike; ▪ Njohuri se si shteti dhe institucionet e tjera juridiko- publike i sigurojnë mjetet, si, sa dhe prej kujt i mbledhin ato mjete dhe cilat instrumente financiare i përdorin; ▪ Aftësim se si bëhet ndarja e të hyrave publike midis organeve qendrore dhe lokale dhe si shpenzohen këto mjete që të realizohen sa më mirë detyrat e shtetit dhe institucioneve juridiko-publike; ▪ Njohuri me instrumentet financiare si: tatimet, taksat, kontributet, huat publike dhe buxhetin, rolin dhe rëndësinë e tyre; ▪ Aftësi që të përpilojnë opinione ligjore rreth çështjeve financiare; ▪ Do të jenë në gjendje që të zhvillojnë iden mbi mënyrat e financimit të shpenzimeve publike.

Ngarkesa e studentit (duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit)			
Aktiviteti	**Orë**	**Ditë/javë**	**Gjithsej**
Ligjërata	2	13	26
Ushtrime teorike/laboratorike	1	13	13
Punë praktike	1	3	3
Kontaktet me mësimdhënësin/konsultimet	1	15	15
Ushtrime në terren	/	/	/
Kollokfiume, seminare	2	1	2
Detyratë e shtëpisë	1	13	13
Koha e studimit vetanak të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	2	15	30
Përgatitja përfundimtare për provim	2	8	16
Koha e kaluar në vlerësim (teste, kuis, provim final)	2	2	4
Projektet, prezantimet ,etj	3	1	3
Totali			**125 orë (5 ECTS)**
Metodologjia e mësimdhënies:	Ligjërata, ushtrime, prezantimet e studentëve, diskutime, seminare, projekte kërkimore, projekte në grupe, provime		
Metodologjia e vlerësimit:	▪ Vijueshmëria e rregullt dhe aktive: 10%, ▪ Provimi i ndërmjemë (kollokviumi): 20%, ▪ Projekti i kursit: 10%, ▪ Provimi final: 60%.		
Literatura			
Literatura primare:	Bedri Peci, *Shkenca mbi financat dhe e drejta financiare*, "Universiteti i Prishtinës, Hasan Prishtina, Fakulteti Juridik", Prishtinë, 2017 Bozhidar Jelçiq, *Shkenca mbi financat dhe e drejta financiare*, "Informator" Zagreb 1983 (Perkthim) Prishtinë 1984; Sabri Kadriu, *Financa Publike*, Sabriko sh.p.k., Prishtinë 2012; Genta Bungo Tafa, *Shkenca mbi financat dhe e Drejta Financiare*, "ADELprint", Tiranë 2009; Sabahudin Komoni, *Financat Publike*, Universiteti i Prishtinës, Fakulteti Ekonomik, Prishtinë, 2008; Ligji nr. 03/L-048 për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë, 2008; Ligji nr. 03/L-222, për Administratën Tatimore dhe Procedurat, 2010;		

	Ligji nr. 05/L -001 për Buxhetin e Republikës së Kosovës për vitin 2015; Ligji Nr. 05/L-028, për Tatimin në të Ardhurat Personale, 2015; Ligji Nr. 05/L-029, për Tatimin në të Ardhurat e Korporatave, 2015; Ligji Nr. 05/L-037, për Tatimin mbi Vlerën e Shtuar, 2015.
Literatura shtesë:	Harvey S. Rosen and Ted Gayer, Public Finance, Eighth Edition (New York: McGraw- Hill/Irwin, 2007); Harvey S. Rosen, Financat Publike, "ALBIN", Tiranë 2003; Jonathan Gruber, Public Finance and Public Policy, Second Edition (New York: Worth Publishers, 2007); Richard A. and Peggy B. Musgrave, Public Finance in Theory and Practice, Fifth Edition (New York: McGraw Hill, 1989); Ronald C. Fisher, State and Local Public Finance, Third Edition (South-Western College Pub, 2006).

Plani i dizajnuar i mësimit:		
Java	**Ligjërata**	**Ushtrime**
Java e parë:	Përshkrimi i programit. Hyrje.	Shpërndarja e temave të projekteve seminarike.
Java e dytë:	Në përgjithësi mbi financat; Shkenca mbi financat dhe disiplinat tjera financiare	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës parë të ligjëratave.
Java e tretë:	Kuptimi i përgjithshëm i nevojave publike dhe klasifikimi i tyre	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës dytë të ligjëratave.
Java e katërt:	Shpenzimet publike, ndarja dhe struktura e shpenzimeve publike në teorinë dhe praktikën financiare	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës tretë të ligjëratave.
Java e pestë:	Të hyrat publike në teorinë dhe praktiken financiare; ndarja e të hyrave publike	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës katërt të ligjëratave.
Java e gjashtë:	Të hyrat fiskale; tatimet, përkufizimi, rëndësia dhe ndarja e tatimeve në teorinë dhe praktikën financiare; elementet e tatimit; qëllimet e tatimeve	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës pestë të ligjëratave.
Java e shtatë:	Efektet e tatimit dhe sistemi tatimor; evazioni fiskal; kontrabanda; harmonizimi i tatimeve dhe i sistemeve tatimore	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës gjashtë të ligjëratave.
Java e tetë:	Tatimi i dyfishtë dhe llojet e tij; kuptimi, rëndësia dhe përkufizimi i	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës shtatë të

	taksave dhe i kontributeve	ligjëratave.
Java e nëntë:	Provimi i ndërmjetëm (Kollokfiumi)	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës tetë të ligjëratave.
Java e dhjetë:	Doganat; ndarja e doganave; terminologjia doganore	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës nëntë të ligjëratave.
Java e njëmbëdhjetë:	Të hyrat jo fiskale; huat publike në teorinë dhe praktikën financiare; klasifikimi i huave publike; parimet e huave publike; çështjet juridiko-teknike të huave publike	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës dhjetë të ligjëratave.
Java e dymbëdhjetë:	Bazat e së drejtës buxhetore; kuptimi, rëndësia dhe përkufizimi i buxhetit në teorinë dhe praktikën financiare; parimet buxhetore	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës njëmbëdhjetë të ligjëratave.
Java e trembëdhjetë:	Procedura buxhetore; fazat e procedurës buxhetore	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës dymbëdhjetë të ligjëratave.
Java e katërmbëdhjetë:	Sistemi buxhetor i Bashkimit Evropian	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës trembëdhjetë të ligjëratave.
Java e pesëmbëdhjetë:	Prezantimi dhe diskutimi i projekteve semestrale të studentëve	Prezantimi dhe diskutimi i projekteve semestrale të studentëve.

Politikat akademike dhe kodi i sjelljes

- Studenti duhet të jetë i ndërgjegjshëm dhe të respektojë institucionin dhe Kodin e etikës.
- Studenti duhet të respektojë orarin e ligjeratave, ushtrimeve dhe të jetë i vëmendshëm.
- Studenti posedojë dhe paraqesë ID kartën në provime e ndërmjeme dhe provime përfundimtare,
- Gjatë hartimit të projekteve të kursit, studenti duhet t'i përmbahet udhëzimet e dhëna nga mësimdhënësi.
- Gjatë orës së provimit është i ndaluar përdorimi i celularëve.